

№ 200.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Jana Męcz.
Niedz. **Narodz. NMP.**
Pon. św. Sergiusza P. W.
Wt. św. Mikołaja z Tol.
Sr. św. Prota i Jacka.
Czw. św. Gwidona W.
Piąt. św. Eugenii P.

Wschód słońca: godz. 5 m. 21
Zachód słońca: godz. 6 m. 35
Długość dnia: godz. 13 m. 14

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 7 września 1907 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

WSPOMNIENIA HISTORYCZNE.

1764. Stanisław August obrany królem.

1789. Sejm ustanawia Deputację do poprawy formy rządu.

1831. 350 armat rosyjskich od strony Woli bombarduje Warszawę.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłano” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Zatwierdzone przez Ministerium Spraw Wewnętrznych

KURSY MUZYCZNE

pod kierunkiem pedagogicznym

prof. **Antoniego Grudzińskiego**

zostały przeprowadzone z ul. Piotrkowskiej № 50 na ulicę

PIOTRKOWSKĄ № 56 do domu W-go Petersilge'go.

Zapisy uczniów i uczenie rozpoczęły się 1-go września na **wszystkie instrumenty muzyczne.**

Wykłady: ranne, południowe i wieczorowe.

Specjalny kurs dla amatorów o godz. 7 wieczorem. System nauki podług najnowszych wymagań pedagogii muzycznej z programem Konserwatorium Warszawskiego. Lekcje z każdym uczącym się 4 razy tygodniowo: półgodzinne i godzinne.

Po ukończeniu wydają się, według § 14 ustawy, zatwierdzonej przez Ministerium Spraw Wewnętrznych,

Atestaty: Nauczycielskie, Kapelmistrzowskie i Organistowskie.

Bliższych informacji zasięgnąć można w kancelarii codziennie od godz. 11 do 1-ej i od 4 do 6.

Początek lekcji 14 września.

1479—3

Kantor do przyjmowania analiz.

Otwarty został w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej nr. 120 (trzecie piętro) kantor do przyjmowania i wysyłania prób do analizy do laboratorium D-ra SERKOWSKIEGO w Warszawie. Analizy lekarskie zwracają się w ten sposób, że chorzy otrzymują analizę w ciągu jednej doby, a w wypadkach pilnych, jak np. podejrzenia na błonicę, wynik analizy komunikuje się z Warszawy telefonicznie lub telegraficznie już po upływie 8 godzin. Próby do analizy kantor wysyła codziennie o godzinie 6-ej wieczorem.

Kantor w Łodzi przyjmuje **analizy lekarskie, sanitarne i chemiczno-techniczne.** 1490—2

GIMNAZYUM VII-klas. dla dziewcząt IMIENIA ELIZY ORZESZKOWEJ

SPACEROWA 21.

Zapis uczniów do klas wstępnej, I, II, III, IV i V codziennie, prócz świąt od 11—2 po południu. Egzaminy 12 i 13 września. Lekcje 16 września. 1337—6—5

Kierowniczka **Bronisława Okusko-Konarzewska.**

D-ta Władysław Sznycer

przyjęć w lecznicy zaprzestał.

Przeprowadził się na ul. Cegielnianą № 36 (róg Piotrk.) Specjalność: **zęby sztuczne bez podniebienia, oraz plomby porcelanowe i złote.** 785—r

Uwadze Sz. Publiczności.

Patrz ogłoszen. str. 9. 1465—3

Przegląd polityczny.

—s—

Łódź, 7 września.

— Gazeta angielska «Morning Post», omawiając ostatnie zjazdy monarchów w obszernym artykule, zaznacza, jakie znaczenie ma sprawa polska dla stosunków rosyjsko-niemieckich.

Zdaniem «Morning Post», wśród wielu czynników, które zniewalają Niemcy zbliżyć się ku Rosji, jednym z najważniejszych jest sprawa polska. Już Bismarck w roku 1901 wyraził się w sejmie pruskim o sprawie polskiej, że od niej zależy przyszły rozwój państwa niemieckiego. Rozwijając dalej swoje poglądy i zaznaczywszy ostrość charakteru, jaki obecnie przybrała sprawa polska pod wpływem ruchu wolnościowego w Rosji i wzmożonego wzrostu ogólnej idei słowiańskiej, «Morning Post» dowodzi, że panslawizm z punktu widzenia niemieckiego o tyle jest widmem, o ile Polska żyje w rozterce z Rosją. Skoro jednak na granicach wschodnich cesarstwa niemieckiego powstanie Polska, żyjąca w zgodzie i harmonii z olbrzymią słowiańską Rosją, widmo to przybierze wnet kształty realne i wstrzyma pochód «Deutschtumu» na wschód.

Otóż to widmo słowiańskie przestrasza Niemców i budzi ich czujność, tem bacniejszą, że Polska wykazała wielką żywotność, a wszelkie próby zniemczenia polskich dzielnic, zabranych przez Prusy, nie dały żadnych rezultatów.

Polacy w Poznańskim nie tylko nie dali się zniemczyć, lecz przeciwnie, wznowili swą narodową odporność.

Niemcy, motywując swoje wywody «Morning Post», skorzystali z nieopatrzności radykalizmu francuskiego, by osłabić sojusz franko-rosyjski, co potrzebnem im było z wielu powodów.

Między innymi zauważono w Berlinie, że Francja od dawna podnieca wszystkich słowian do walki z germanizmem, dostarczając im kredytu. Czesi większość swych zwycięstw ekonomicznych nad Niemcami, zawdzięczają poparciu

kapitalistów francuskich. Jeżeli tak dalej pójdzie i przemysł krajowy dzięki kapitalistom francuskim, rozwinie się w krajach słowiańskich—to ekonomiczny pochód „Draug nach Osten” zostanie zatamowany. Temu oczywiście rząd prusko-niemiecki chce zapobiedz.

Radykalizm francuski przybliżył się wielce do rozwoju ruchu antimilitarnego we Francji, co osłabiło sprawność borową armii francuskiej, przez co zmalała dla Rosji wartość przymierza z Francją; podniecił on przytem rewolucjonistów francuskich, szkodząc tem nie tylko rządowi rosyjskiemu, ale i własnym kapitalistom. Ow radykalizm właściwie, zdaniem «Morning Post», burzy most między Rosją a Francją, a z pozostałego po nim materiału zbudowanym być może most pomiędzy Rosją a Niemcami.

Naturalnie, kończy «Morning Post», przymierze franko-rosyjskie długo jeszcze pozostanie, bo niema przyczyn do jego zerwania, ale Niemcy będą gorliwie popierali Rosję we wszystkich kierunkach, wzamian za nałożenie hamulca na polskość w jej dzierżawach, bo od polityki rosyjskiej nad Wisłą zależy rozwój narodowej Polski we wszystkich trzech dzielnicach, które Rosya, Prusy i Austria rozebrały pomiędzy siebie.

Faktycznie więc, konkluduje «Morning Post», istnieje już porozumienie rosyjsko-niemieckie, wygodne dla Berlina, ale niewygodne dla ludów słowiańskich i dla Francji.

— W dziedzinie polityki zagranicznej poza Europą, wystąpiła znów, a raczej wyprowadzona została na plan pierwszy sprawa wysp Filipińskich. Dziennik amerykański «New-York-Herald» podniósł kwestję sprzedaży tych wysp Japonii, lub też któremukolwiek z innych mocarstw, które objawi chęć ich nabycia od Stanów Zjednoczonych. Prawie wszyscy wybitniejsi mężowie stanu Ameryki Północnej wypowiedzieli się na korzyść propozycji «New-York-Heralda», a członek kongresu Unii północno-amerykańskiej, Lamar, wyraził się nawet, że jeżeli Ameryce nie uda się sprzedać wysp Filipińskich, to powinna je komukolwiek podarować.

„Neue Freie Presse” omawiając tę kwestję, pisze: «Wszyscy wybitniejsi amerykańscy mężowie stanu już niejednokrotnie oświadczyli, że Stany Zjednoczone nie mogą podtrzymać swego stanu posiadania na Filipinach.

Nadzieje, które żywiono w moment zajęcia tych wysp w posiadanie, nie ziściły się wcale. Podtrzymana przez Mac Kinleya polityka stopniowej asymilacji ludności filipińskiej, doznała zupełnej porażki. Ludność wysp w jednakiej mierze niezadowolona jest z panowania Amerykanów tak samo, jak była niezadowolona z panowania Hiszpanów. Bilans handlowy również wykazuje bardzo niepokojące dla Stanów Zjednoczonych rezultaty.

Do tego czasu wyasygnowano 400 milionów dolarów na stłumienie powstania na Filipinach i ich administrację; tymczasem towarów amerykańskich

Ogród majstrów tkackich.

W SOBOTĘ 7-go września
1907 r.

KONCERT BENEFISOWY

kapelmistrza p. ADAMCZYKA.

Helenów.

W NIEDZIELĘ
8 września 1907 r.

W razie pogody

Wielka

Zabawa Kwiatowa dla dzieci.

Koncert dwóch orkiestr.

PROGRAM ZABAWY:

Zebranie się dzieci na cykłodromie. Rozdawanie kwiatów. Punktualnie o godz. 5-jej przejście marszem przez park Helenowa z olbrzymem p. Machowem z swoją młodą żoną na czele. Zabawa taneczna na sali.

Dorosłych uprasza się o zostawienie miejsca dla tańczących dzieci.

Początek o godz. 3 po południu.

Wejście 25 kop.
dla dzieci 20 kop.

Passe-partout w tym dniu zawieszono.

1491-2-2

Kalosze gumowe najnowszych fasonów i gwarantowanej trwałości.

Linoleum najlepsze, najtańsze, najhygieniczniejsze i najładniejsze pokrycie podłóg i schodów w rolach, dywanach i chodnikach.

Palta gumowe damskie i męskie w najmodniejszych fasonach i najszykowniejszym wykonaniu.

Obcasy gumowe różnych fasonów i wielkości.

Wyroby gumowe dla celów leczniczych.

Zabawki gumowe jak to: lalki, zwierzęta, piłki i t. p.

Plótno gumowe i fartuchy gumowe oraz wszelkie wyroby, wchodzące w zakres manufaktury gumowej.

Skład hurtowy i główny kantor w Warszawie: Pasaż Simonsa—Długa 50, telef. 965.

Magazyny detaliczne: Senatorska 22, telefonu 964
Krakowskie-Przedm. 7 „ 6135
Marszałkowska № 121 „ 3059

Łódź, Piotrkowska № 55, telef. 60.

JULIAN MEISEL

Główne przedstawicielstwo

T-wa „PROWODNIK”.

1399-4-3

W 7 kl. Polskiem Gimnazjum Żeńskim
z klasami przygotowawczymi

Janiny Tymienieckiej,

przy ul. Średniej № 23,

lekcje rozpoczęte, zapisy, oraz egzaminy nowowstępujących kandydatek trwają nadal codziennie od godz. 10-jej do 2-jej i od 4-jej do 6-jej poł. Prócz obowiązkowych przedmiotów szkolnych, w klasach niższych gimnastyka i śpiew, w klasach wyższych język angielski, oraz nauka słójd. Dzieci przyjmuje się od lat 6-ciu
Od nowego roku szkolnego otwartą została klasa 6-ta. 1493-10-2Naftowy motor Diesel'a 16 HP.
oraz dynamomaszynasą do sprzedania za rb. 2400, ze stanowiska. Motor jest w ruchu.
Karol Gehlig i S-ka, Łódź, ul. Piotrkowska 215. 1499-3-1Sklad wyrobów płóciennych
i Magazyn bielizny

Wiktor Bratkowski

znacznie powiększony, został przeniesiony
na ulicę Piotrkowską № 81.

NA SEZON BIEŻĄCY POLECA:

Firanki

odpasowane okna i na lokcie.

Stołowa

Kotdry

Płótna

bieliznę, płótna, ręczniki, prześcieradła, ścierki do szka i do kurzu. na wacie, własnego wyrobu, wełniane i aksamitowe, pluszowe i bajowe. Kapy na łóżka białe i kolorowe.

Bieliznę damską, męską i pościelową. Matynki i hałeczki z puchowego materiału. Pończochy, skarpetki. Bieliznę ciepłą.

Wszelkie wyroby z fabryki Żyrardów.

Ceny podług cennika fabrycznego. — Przy zamówieniach większych odpowiedni rabat. 1404-5-1

Pracownia Józefy

Piotrkowska 145, otwarta.

Tamże potrzebna jest zupełnie zdolna panna, jak również uczennice i podręczne. 1409-6-1

Mary-

marka letnia z dobrej alpagi kosztuje rb. 5.50. Pikowa kamizelka rb. 2.50. Letnie kamgarnowe spodnie rb. 6. Peleryna męska rubli 9.20. Zmiana przyjęta.

u Emila Schmechla

Piotrkowska 98

Wszystkim przyjezdnym

poleca się

Król. Nasionmarkt Apteka

pod „ZŁOTYM JELENIEM”

Wrocław, Rynek 44. Telefon Nr. 1290.

Egzystująca od roku 1495.

Przystanek tramwajów, dających do Królewskich kliniek.

Skład wszelkich krajowych i zagranicznych medykamentów.

Wysyłka po za miasto.

Można porozumiewać się po polsku i po rosyjsku. 1272d8

B-cia Taterka

WROCLAW, Ring 47.

Magazyn Specjalny

gotowej

MĘSKIEJ i DZIECIWNEJ GARDEROBY.

Wykonywa się również gustownie i solidnie podług miary. 1249-6-5

SZKOŁA PRYWATNA

A. Rybaka

ul. Długa Nr. 30, Passaż Szulca (dom narozny).

Zapis uczniów codziennie. 1471'2'2

Karpie,

szybkorosnący gatunek, tegoroczne, koba rub. 1.50, sprzedaje od 1-15 Października Zakład rybny dominiem Okołowice. Obstalunki pod adresem: Bruno Gehlig, Łódź, Piotrkowska 215. 1474-3-1

LEKCYI MUZYKI

NA FORTEPIANIE

udziela Wiktorya MAJEWICZ, dyplomowana nauczycielka, konserwatorium berlińskiego Kladoworth - Scharwenka. POŁUDNIOWA 6 m. 9 1498'9'1

Józef Herzenberg

od 1883 do 1907 Piotrkowska 23

obecnie Piotrkowska II.
do Schejblera.

Wszelkie nowości na sezon jesienny i zimowy nadeszły wielkim wyborze.

Józef Herzenberg,

obecnie 11 Piotrkowska 11, dom Schejblera.

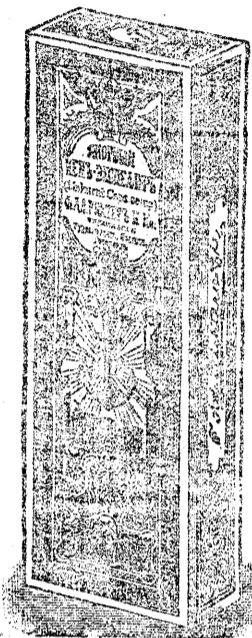

**Pierwsze Polskie 7-mio klasowe Gimnazjum Żeńskie
Z. PĘTKOWSKIEJ**
przeniesione zostało na ul. Wólczańską № 43.
Podania przyjmują się w kancelarii szkoły codziennie od g. 10 do 12 i od 3 do 5. Egzamin wstępny i poprawkowy 2, 3 i 4 września.
Lekcje 5 września. 1338-10-0

EGZYSTUJĄCY OD LAT 6-ciu
**ZAKŁAD KRAWIECKI
STOWARZYSZENIA „ZGODA”**
przeniesiony na ulicę **Spacerową № 34.**
Kierownictwo powierzono krojczemu P. A. ANTCZAKOWSKIEMU, którego Stowarzyszenie wydelegowało za granicę, gdzie po rocznych studiach w Paryżu i Londynie otrzymał Najwyższe dyplomy Thorntona i Raussela. 1250

Wykonuje wszelkie zamówienia w zakres krawiectwa wchodzące z własnych i z powierzonych materiałów.

Niezawodny środek domowy
**od reumatyzmu i łamania
KOTWICZNY
Pain-Ekspeler**

Chem. farmac. fabr.

F. Ad. RICHTER i C-o

w Rudolstadtzie.

Filia w Rosji St. Petersburg, ul. Nikołajewska 16.
Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

• Broszury wydaje się na żądanie bezpłatnie. •
Reprezentanci na Łódź i okolice

Piotr Królikowski i M. Bartoszewski

Apteka — Łódź, Piotrkowska 93. 1056-10-9

W. Krakowski, Piotrkowska № 103, m. 33,
PRZEDSIĘBIORSTWO OCZYSZCZANIA
okien wystawowych, fabrycznych i dachów sztetowych, oraz sprzątanie mieszkań, biur i konserwacja linoleum.
Wszelkie roboty powierzone wchodzące w zakres porządku domowego wykonywują po nader umiarkowanej cenie. 306-r-47

W Łódzkiej Szkole Handlowej Żeńskiej.
C. Waszczyńskiej, ulica Zawadzka Nr. 9.
Egzaminy dla nowowstępujących rozpoczęte 27 Sierpnia. Lekcje 2-go września.
1363-0-0 Inspektor szkoły **PAWEŁ FOERSTER.**

Ernest Langstadt
Tauntzienplac 1a WROCLAW Tauntzienplac 1a
HAUTES NOUVEAUTÉS
Robes & Manteaux. Trousseaux.
ODDZIAŁY SPECYALNE.
KRAWCY KOSTYUMOWI. **FUTRA.**
Składy angielsk. materiałów. własnej wyprawy.
Wykonanie w ciągu 3 dni.
1248-6-5

D-ra B. Löwensteina
FOSMOZA

Przyjemny i racjonalny pokarm

dla
Dzieci, Matek Rekonwalescentów i Starców.

Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój
krwi, kości i mięśni

Niezbędny pokarm dla dzieci 1300-20-9
w okresie ząbkowania i resucięcia.

Cena pudełka Rb. 1.

Dostać można w aptekach i składach aptecznych.
Opłatę lekarzy dołącza się do każdego pudełka.

Noweżytnie

Języki nowoczesne.

Odnaczona wieloma pierwszorzędnymi nagrodami

METODA BERLITZA.

Niemiecki, Angielski, Francuski, Holenderski etc.

• Konwersacja • Gramatyka • Literatura • Korespondencja • Fonetyka •

1) **Metoda Berlitz** unika wszelkiego sposobu tłumaczenia. Od pierwszej godziny do ostatniej uczeń słyszy, mówi i pisze w tym tylko języku, którego się pragnie uczyć.

2) **Metoda Berlitz** zmusza ucznia do myślenia o obcej mowie. On musi po angielsku, francusku i t. d. mówić i pisać bez posługiwania się swoją ojczystą mową.

3) **Metoda Berlitz** zupełnie jak matka bezwiednie naucza dziecko swoje, tak samo za pomocą metody Berlitz uczeń zaznajamia się z danym językiem

4) **Metoda Berlitz** ma ciągle na widoku studia gramatyki, ale w miejsce starego systemu włączanie formuł gramatycznych **Metoda Berlitz** przykładami wziętymi z praktyki zaznajamia uczącego się z gramatyką.

5) **Metoda Berlitz** odróżnia się od innych metod logiką i konsekwencją systemu nauczania, składa się z pytań i odpowiedzi, zamiast zdań myślowych i odpowiedzi na nie, wskutek tego uczeń musi ciągle być skupiony i bez wysiłków przyswaja sobie rzeczy nieznanne od przedmiotowych do abstrakcyjnych.

Wiadomości udziela:

Dr. fil. G. KUMMER,
Skwerowa Nr. 4.

Biuro otwarte od godz. 9-ej rano do 10-ej wieczorem. 962

Języki

Łódzkie

Rzemieślniczo Tow. Pożyczk.-Oszczędnościowa

Andrzeja II,

przyjmuje członków, udziela pożyczek, jak również przyjmuje pieniądze na oszczędność od których płaci:

na każde zaliczenie	4%
„ 3 miesiące	4 1/2%
„ 6 „	5%
„ rok	6%

1417-3-2

7-mio klasowe GIMNAZJUM POLSKIE

z klasami przygotowawczymi

L. RAJSKIEJ,
DZIELNA 11,

zapis uczniów od 26 Sierpnia od 10-2 po poł. Egzamin wstępny 2 i 3 września. Lekcje 4 września. 1345-d-9

Szkola prywatna

p. f.

„St. Thomasa”

Spacerowa 34 Lekcje rozpoczęły się 19 sierpnia. Nowy kurs dla dorosłych rozpocznie się 1 września. 1368-110

POLECIC MOŻEMY

na sezon bieżący

Pierwszorządny magazyn ubiorów damskich **DRABIKOWSKIEGO, Piotrkowska № 163.** Okrycia, Futra, Kostyumi, Zakład, karakułowe i fokowe, z własnych i powierzonych materiałów wykonuje gustownie, podług najnowszych modeli. Ceny przystępne. Tamże można dostać formy z bibułki. 1496-6-2